

สถานการณ์การส่งออกของธุรกิจไม้ยางพารา

สถานการณ์การค้าระหว่างไทย-จีน ของ SME

การส่งออกสินค้าของ SME ไทยในตลาดจีนในช่วง 9 เดือน(ม.ค.-ก.ย.61) ยังคงขยายตัว ได้ร้อยละ 5.14 ในรูปดอลลาร์ สรอ. โดยสินค้าหลักในตลาดจีนในกลุ่มไม้ได้แก่ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(สัดส่วน 17.9%) ขยายตัว 33.3% ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้(สัดส่วน 15.5%) หดตัว 16.3% ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้จากพวกส้มหรือเปลือกแดง(สัดส่วน 12.8%) ขยายตัว 33.3% ยางและของทำด้วยยาง (สัดส่วน 8.8%) หดตัว 30.5% พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้ (สัดส่วน 7.6%) หดตัว 1.0%

ในส่วนการส่งออกในช่วงเดือน สิงหาคม และกันยายน 2561 ในรูปดอลลาร์ สรอ. กลุ่มสินค้าหลักในหมวด 39 ยังคงขยายตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 40.72 และ 23.90 ตามลำดับ กลุ่มสินค้าไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ หดตัวอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 28.55 และ 35.19 ตามลำดับ กลุ่มสินค้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้จากพวกส้มหรือเปลือกแดง ขยายตัวได้ดี ถึงร้อยละ 74.5 และ 42.7 กลุ่มสินค้ายางและของทำด้วยยาง หดตัวอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 29.47 และ 55.99 ตามลำดับ และกลุ่มสินค้าพืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้ ขยายตัวได้ร้อยละ 13.06 และหดตัวร้อยละ 4.48

โดยข้อมูลจากสมาคมไม้ยางพาราไทย ณ พฤศจิกายน 2561 ไม้ยางพาราที่จำหน่ายอยู่ในประเทศจีน มีทั้งที่ปลูกเองในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ แหล่งเพาะปลูกไม้ ยางพาราในจีนส่วนใหญ่อยู่ที่มณฑลยูนนานและมณฑลไหหลำ แต่เนื่องผลผลิตจากมณฑลยูนนานมีปริมาณน้อย ส่วนไม้ ยางพาราที่ได้จากมณฑลไหหลำก็ยังไม่ได้คุณภาพที่ต้องการ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวติดทะเลและได้รับอิทธิพลของพายุ ไต้ฝุ่นอยู่บ่อยครั้ง ผลผลิตในประเทศจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ สำหรับการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะนำเข้ามาจากไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา พม่า และไม้ยางพาราที่จำหน่ายอยู่ในตลาดนั้น เป็นไม้ยางพาราที่นำเข้ามาจากไทยเป็นหลักและแหล่งนำเข้าหลักของไม้ ยางพาราไทย คือ มณฑลกว่างตุง มีสัดส่วนการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 90 ของการนำเข้าไม้ยางพาราทั้งหมด โดยจะนำเข้า ผ่าน อำเภอซุนเต๋อ เมืองฝอซาน เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวบรวมและแหล่งกระจาย สินค้าเฟอร์นิเจอร์ที่สำคัญของจีน สถิติจีนนำเข้าไม้ยางพาราจากไทยปี 2560 รวมเป็น 4.82 ล้านคิวบิกเมตร เพิ่มขึ้น ร้อย ละ 20.5

ในปี 2017 ภาพรวมการนำเข้าไม้ (HS Code 44 Wood) ของจีนนั้นมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยมูลค่าการนำเข้า ไม้ของจีนนั้นอยู่ที่ 23,408.232 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี ก่อนหน้าร้อยละ 19.48 โดยจีนนำเข้าไม้ จากรัสเซียมูลค่ามากที่สุดโดยในปี 2017 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 4,471.659 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จีนนำเข้าไม้ จากไทยสูงเป็นอันดับที่ 4 โดย มูลค่าการนำเข้าไม้จากไทยนั้นอยู่ที่ 1,719.391 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น จากปีก่อนหน้าร้อยละ 11.70 โดยปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไม้ดังนี้

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไม้ (HS Code 44) ของจีนจากประเทศต่างๆ								
ประเทศ	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)				ปริมาณ (ตัน)			
	2015	2016	2017	2017/2016 (%)	2015	2016	2017	2017/2016 (%)
ทั่วโลก	18,626.2 13	19,592.510	23,408.232	+19.48	69,255,51 6	78,262,285	86,893,0 79	+11.03
1. รัสเซีย	3,125.91 0	3,680.793	4,471.659	+21.49	16,347,08 2	19,488,556	21,424,1 65	+9.93
2. สหรัฐอเมริกา	2,219.41 1	2,514.312	3,068.120	+22.03	5,291,681	6,542,084	7,526,02 1	+15.02
3. นิวซีแลนด์	1,344.23 8	1,548.454	2,048.836	+32.32	9,482,954	10,347,632	11,840,5 44	+14.43
4. ไทย	1,261.09 8	1,539.313	1,719.391	+11.70	3,616,657	4,673,148	4,695,44 5	+0.48
5. แคนาดา	1,498.31 3	1,339.402	1,629.501	+21.66	4,884,016	4,943,972	5,186,42 5	+4.90

ที่มา:สมาคมไม้ยางพาราไทย

โดยสถานการณ์การนำเข้าไม้ยางพารา (HS44079990) ของจีนในประเทศต่างๆ พบว่าการนำเข้าของจีนทั้งหมดลดลงมากในปี 2018 ในช่วงไตรมาสแรกถึงร้อยละ 72.85 ในด้านมูลค่า(ดอลลาร์ สรอ.) และลดลงในด้านปริมาณถึงร้อยละ 78.62 ส่วนการนำเข้าจากไทยในช่วงไตรมาสแรกในด้านมูลค่าลดลงร้อยละ 92.28 และในด้านปริมาณลดลงร้อยละ 93.26 และในภาพรวมของตลาดการนำเข้าไม้ทั้งหมดหดตัวในทุกประเทศ

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไม้ยางพารา (HS Code 44079990: Other Non-Coniferous Wood, Sawn Lengthwise, Thick>6Mm) ของจีนจากประเทศต่างๆ										
ประเทศ	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)					ปริมาณ (ตัน)				
	2015	2016	2017	2018 (1-3)	2018 /2017 (%)	2015	2016	2017	2018 (1-3)	2018/2017 (%)
ทั่วโลก	1,648.695	1,904.258	275.173	38.093	-72.85	3,448,742	4,349,566	548,281	63,914	-78.62
1. ไทย	1,030.607	1,269.656	121.383	5.944	-92.98	2,292,963	3,067,845	280,808	13,615	-93.26
2. สหรัฐอเมริกา	32.258	25.009	23.508	6.001	-11.30	41,643	36,849	31,434	8,231	-20.03
3. เวียดนาม	71.567	149.984	21.258	2.356	-80.79	143,357	341,396	41,498	4,340	-83.86
4. กานอง	157.359	113.635	13.354	1.651	-73.09	224,493	173,385	22,993	2,931	-72.60
5. อูรุกวัย	5.872	9.188	12.001	-	-	5,656	10,258	13,470	-	-

ที่มา:สมาคมไม้ยางพาราไทย

จากข้อมูล นายวิสิทธิ์ สุพิทักษ์ อุปนายกสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย ระบุว่าสถานการณ์ราคาไม้ยางพาราที่ทยอยลดลงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงไตรมาส 4 ปี 2560 จนถึงปัจจุบันยังไม่มีทิศทางว่าราคาจะดีขึ้น ล่าสุดขายเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 20,000-40,000 บาทต่อไร่ ลดลงเกือบเท่าตัวเมื่อเทียบกับช่วงที่ราคาดีเคยขึ้นไปประมาณ 50,000-60,000 บาทต่อไร่ โดยปัจจัยสำคัญมาจากการโค่นต้นยางจำนวนมาก บางปีมีปริมาณการโค่นต้นยางพุ่งขึ้นไปสูงถึงประมาณ 400,000-500,000 ไร่ เพื่อหันไปปลูกปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ฯลฯ ทั้งนี้นโยบายการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) มีเป้าหมายโค่นประมาณ 300,000-350,000 ไร่ต่อปี ส่งผลให้ไม้ยางพาราล้นตลาด

ดังนั้นทางสมาคมจึงอยากให้รัฐบาลสนับสนุนการใช้ไม้ยางพาราภายในหน่วยงานภาครัฐ เช่น สถาบันการศึกษา ฯลฯ ในการทำโต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ นอกจากนี้รัฐบาลต้องให้ความชัดเจนเรื่องนโยบายพลังงานทดแทน เช่น โรงไฟฟ้าชีวมวล รวมถึงการอำนวยความสะดวกในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ และการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) จากภาครัฐ เพื่อเป็นทางออกให้โรงงานแปรรูปและเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดเสถียรภาพวงการไม้ยางพารา ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพัฒนาคั้นคว้านวัตกรรมแปรรูปไม้ยางพาราออกมาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมาเอง รวมถึงต้องแก้ไขจุดอ่อนของไม้ยางพาราซึ่งไม่ทนทานต่อน้ำ แสงแดด รวมถึงแมลงพวกปลวกและมอดชอบกิน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรมาพัฒนาแก้ไข แต่ต้องใช้ต้นทุนสูง ต้องอบด้วยความร้อนสูงประมาณ 200-250 องศา เพื่อให้เนื้อไม้แข็ง ทนทานต่อแสงแดดและฝน ทั้งนี้หากต้นทุนไม้ยางพาราค่าจะเป็นที่สนใจของตลาดมากขึ้น

“ในอดีตภาพรวมธุรกิจไม้ยางพาราแปรรูปมีเงินหมุนเวียนสะพัดประมาณ 50,000 ล้านบาท/ปี ยังไม่นับไม้ยางพาราที่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ แต่พอช่วงปลายปี 2560 เป็นต้นมามีหลายปัจจัยส่งผลกระทบต่อราคาลดลง โดยเฉพาะการที่ไทยไปผูกกับตลาดจีนตลาดเดียว เมื่อจีนมีมาตรการเข้มงวดเรื่องสิ่งแวดล้อม และมีการเข้มงวดเรื่องการนำเข้า

ส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราของจีนที่ไม่ได้มาตรฐานต้องปิดตัวไปหลายโรง ซึ่งกระทบมาถึงการส่งออกไม้ยางแปรรูปของไทย แต่สวนทางกับความต้องการในตลาดโลกและตลาดจีน ซึ่งมีการขยายตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์สูงขึ้น ดังนั้นทางสมาคมมีความพยายามหาตลาดใหม่ ๆ เช่น ประเทศอินเดีย แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ เพราะไม้ยางพาราของไทยมีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอย่างกลุ่มประเทศยุโรปและอเมริกา ซึ่งมีความได้เปรียบในเรื่องขนาดลำต้นใหญ่และยาวกว่าของไทย แม้เทียบเนื้อไม้แล้วของไทยจะดีกว่า”

นายเสน่ห์ ทองศักดิ์ ประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัท ทองศักดิ์ กรุ๊ป จำกัด ผู้ประกอบการนำเข้าส่งออก ไม้ยางแปรรูป ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด จ.ตรัง เปิดเผยว่า ที่ผ่านมาอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราของประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน 90% เหลือใช้ภายในประเทศเพียงประมาณ 10% โดยแต่ละปีไทยส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปไปประเทศจีนประมาณ 1 แสนล้านบาท เดิมโรงงานในจังหวัดตรังมีอยู่ประมาณ 30 โรงส่งออกได้เดือนละประมาณ 3,000-4,000 ตู้คอนเทนเนอร์ หรือปีละประมาณ 6-8 หมื่นล้านบาท แต่ผลจากที่หลายโรงงานในจีนต้องปิดตัวลง มีการยกเลิกออร์เดอร์ตามมาและส่วนที่เหลือได้ชะลอการสั่งซื้อดังกล่าว ทำให้ธุรกิจต้องปิดกิจการชั่วคราวไปแล้วประมาณ 50% ปิดถาวร เพราะขาดทุน 3 โรง ส่วนที่เหลือลดกำลังการผลิตลงเหลือประมาณ 40-50% หรือเหลือเพียงเดือนละประมาณ 1,000 กว่าตู้ และยังมีอาจทยอยปิดอีกหลายโรงงาน

นอกจากนี้โรงงานที่ทำสัญญาซื้อขายไม้ยางพารากับเจ้าของสวนยางไว้ล่วงหน้าต้องยอมให้เจ้าของสวน ยึดเงินมัดจำ เพราะซื้อมาทำไม่ได้ ไม่มีตลาด ถือว่าปัญหาอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปวิกฤตหนัก ขณะนี้สูญ เงินเข้ามาพัฒนาจังหวัดตรังมหาศาล ทำเสียตุลการค่า และยังส่งผลต่อภาพรวมเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด ตรังด้วย จึงอยากเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งส่งเสริมการใช้อุตสาหกรรมไม้ในประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดการส่งออก

“เฉพาะในกลุ่มคัลสเตอร์ไม้ยาง ซึ่งมีจำนวน 15 โรงในจังหวัดตรัง ผลิตและส่งออกได้เดือนละประมาณ 500-600 ล้านบาท แต่ขณะนี้เหลือประมาณ 250-300 ล้านบาทต่อเดือนเท่านั้น เช่นเดียวกับของตัวเองผลิตได้ เดือนละประมาณ 300 ตู ขณะนี้เหลือเพียงเดือนละประมาณ 180 ตู มีสินค้าค้างสต็อกอยู่อีกประมาณ 100 ตู หรือประมาณ 50-60 ล้านบาท และยังส่งผลเป็นลูกโซ่ไปยังลานเท ที่รับซื้อไม้ยางป้อนโรงงาน ขณะเดียวกัน กระทบกับเกษตรกรเจ้าของไม้ยางที่ราคาตกต่ำ จากเดิมไร่ละประมาณ 70,000-100,000 บาท เหลือเพียงไร่ละ 30,000-40,000 บาท”

ผู้จัดทำ นายปริญญา เลื่อนชิต

ส่วนติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์ฯ

ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ